

Udvalget for Udlændinge og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Udvalget for Udlændinge og Integrationspolitik har i brev af 10. september 2009 stillet følgende spørgsmål nr. 263 (UUI alm. del), som hermed besvares.

8. oktober 2009

J.nr. 09-119-0263/2009-0010970

Spørgsmål nr. 263:

”På baggrund af vedlagte artikel fra Jyllandsposten den 29. august 2009 ”Mange skoler gør op med den misforståede godhed” bedes ministeren redegøre for, om det er lovligt for personer, der er på kontanthjælp eller arbejdsløshedsunderstøttelse, at opholde sig tre måneder i udlandet. Hvis ja, vil ministeren så tage initiativ til at ændre loven, så det bliver ulovligt? Hvis nej, vil ministeren så undersøge, hvor kontrollen har svigtet?”

Endeligt svar:

For at modtage *kontanthjælp* skal man opholde sig her i landet og stå til rådighed for det danske arbejdsmarked. Det betyder, at kontanthjælpsmodtagere som udgangspunkt ikke kan bevare hjælpen under ferie eller rejser ud af landet.

Kommunen kan dog i særlige tilfælde tillade, at retten til hjælp bevares under kortvarige ophold i udlandet. Det gælder hvis modtageren deltager i aktiviteter, der er led i et tilbud, ved samvær med egne børn under 18 år, som ikke kan foregå her i landet, ved nødvendig lægebehandling som ikke kan fås her i landet, eller ved andre særlige forhold f.eks. ved besøg hos en nær pårørende, der er alvorligt syg.

Hertil kommer, at man i tilbud, der varer 12 måneder eller mere, har ret til en aktiveringsfri måned. I denne måned kan hjælpen bevares, selvom man rejser ud af landet.

Hvis der ikke foreligger sådanne særlige tilfælde, skal hjælpen standses, hvis kontanthjælpsmodtageren forlader landet.

Kommer ansøgeren tilbage til Danmark og søger om hjælp igen, må kommunen på ny vurdere, om ansøgeren opfylder betingelserne for kontanthjælp.

I den forbindelse skal kommunen bl.a. vurdere om ansøgeren står til rådighed. Opstår der tvivl herom, skal kommunen afprøve rådigheden. Dette kan f.eks. ske ved, at kommunen giver et aktiveringstilbud. Hvis ansøgeren udebliver fra tilbudet, kan kontanthjælpen standses, så længe tilbudet står åbent. Kontanthjælpsmodtagere skal desuden jævnligt møde til samtaler i jobcenteret. Udebliver kontanthjælpsmodtageren fra disse samtaler, skal kommunen give en sanktion.

Konstaterer kommunen, at en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget kontanthjælp, skal kommunen kræve hjælpen tilbagebetalt.

Kommunerne har ansvaret for, at betingelserne for at modtage kontanthjælp er overholdt. Lovgivningen er da også sådan indrettet, at det kan betale sig for kommunerne at overholde reglerne.

Som udgangspunkt refunderer staten 35 pct. af kommunernes udgift til kontanthjælp. Under tilbud om aktivering m.v. refunderer staten 65 pct. Aktiverer en kommune ikke en person til tiden, får kommunen ingen statsrefusion. Udbetaler en kommune kontanthjælp til en person, der ikke er berettiget til det, får kommunen heller ingen statsrefusion.

Via de kommunale revisorer fører Arbejdsdirektoratet tilsyn med alle de områder, hvor kommunerne modtager statslig refusion eller tilskud til beskæftigelsesindsatsen. I 2009 er der særligt fokus herpå, idet de kommunale revisorer udover den almindelige revision også undersøger kommunernes indsats mod misbrug af sociale ydelser. Denne særlige revision har fokus på bl.a. om den enkelte kommune har organiseret sig hensigtsmæssigt i forhold til at opdage misbrug af sociale ydelser, og om kommunen undersøger sager, hvor kommunen har modtaget oplysninger fra en anden myndighed eller en anmeldelse fra en borger vedrørende mistanke om misbrug af sociale ydelser. Det kan fx være lufthavnspolitiet, der sender orientering til kommunen om en kontanthjælpsmodtagers ind- eller udrejse af landet.

Arbejdsdirektoratet fører også tilsyn med kommunernes rådighedsadministration i sager om personer, der får kontanthjælp mv. og som kun har ledighed som problem. Hvis fx en kontanthjælpsmodtager udebliver fra en jobsamtale i kommunen, skal kommunen som udgangspunkt foretage fradrag i kontanthjælpen for de dage, borgeren udebliver. Arbejdsdirektoratet fører ved hjælp af stikprøver kontrol med kommunernes afgørelser i sådanne sager.

For så vidt angår *arbejdsløshedsunderstøttelse* kan jeg oplyse, at det er en grundlæggende betingelse for retten hertil, at man står til rådighed for det danske arbejdsmarked. Det betyder bl.a., at man skal opholde sig i Danmark.

Man har derfor som udgangspunkt ikke ret til arbejdsløshedsdagpenge ved ophold i udlandet. En særlig undtagelse hertil findes i EØS-reglerne, hvorefter man i en kortere periode kan modtage dagpenge ved arbejdssøgning i et andet EØS-land. Endvidere har man ret til dagpenge under arbejdssøgning i et andet land, også lande udenfor EØS, hvis man inden afrejsen godtgør at have en aftale med en arbejdsgiver om en ansættelsessamtale i det andet land og kommer tilbage til Danmark inden for 5 dage.

For at kunne stå til rådighed for arbejdsmarkedet – og dermed have ret til dagpenge – skal man endvidere være aktivt arbejdssøgende. Dette påses af a-kasserne ved obligatoriske rådighedssamtaler, hver gang den ledige har haft 3 måneders sammenlagt ledighed. Rådighedssamtalerne holdes ved personligt fremmøde. Den ledige skal endvidere jævnligt møde til samtaler i jobcenteret.

Hvis den ledige udebliver fra disse møder eller ikke søger arbejde i tilstrækkeligt omfang, skal a-kassen stoppe for udbetalingen af dagpenge og undersøge sagen nærmere. Bliver a-kassen herved bekendt med, at den ledige har været udrejst, skal a-kassen kræve tilbagebetaling af dagpenge udbetalt med urette og give den ledige en sanktion. A-kassen skal endvidere indgive politianmeldelse for overtrædelse af straffeloven, når tilbagebetalingsbeløbet er større end 25 gange den maksimale dagpengesats for fuldtidsforsikrede.

Arbejdsdirektoratet, som fører tilsyn med a-kassernes rådighedsvurderinger og udbetalingen af dagpenge, har endvidere et samarbejde med lufthavnspolitiet – det såkaldte lufthavnstilsyn. Samarbejdet indebærer, at lufthavnspolitiet stikprøvevis udvælger personer ved ud- og hjemrejse med henblik på at undersøge, om de pågældende personer har opholdt sig i udlandet, samtidig med at de har modtaget dagpenge.

Politiet kontakter direktoratet, som undersøger, om de pågældende har modtaget dagpenge, mens de var i udlandet. Er dette tilfældet, vil man desuden gå tilbage i tiden for at undersøge, om personerne tidligere har modtaget dagpenge i forbindelse med rejser til udlandet.

Hvis direktoratet finder personer, som modtager sociale ydelser, videresender politiet/direktoratet disse sager til de respektive kommuner, jf. ovenfor.

For at politiet skal være bedst muligt rustet til at varetage denne opgave, underviser direktoratet eleverne på politiskolen i rådighedsreglerne. Desuden underviser direktoratet efter behov lufthavnspolitiet i landets lufthavne.

En mulighed for at rejse til udlandet som forsikret ledig kan naturligvis være, at man har valgt at holde ferie med henholdsvis feriepenge eller feriedagpenge. Endelig er det muligt at ”holde fri for egen regning”, dvs. at man afmelder sig jobcentret og undlader at anmode om ydelser i en periode. Og så er der jo også den mulighed, at de personer, der er omtalt i artiklen, er selvforsørgende.

Venlig hilsen

Inger Støjberg